خبر

نام برخی نمایندگان استیضاح‌کننده وزیر علوم بین بورسیه‌ها

● **ایرنا:** عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی گفت: اگر وزیر علوم استیضاح شود اسامی بورسیه‌های غیرقانونی که برخی در داخل مجلس در این موضوع دست داشته‌اند را اعلام می‌کنیم. «حجت‌الله درویش‌پور» درباره استیضاح وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: آغاز استیضاح وزیر علوم به اصرار نمایندگان بر این سوال خود که چرا دانشجویان ستاره‌دار به تحصیل بازگشته‌اند، بازمی‌گردد. او با بیان اینکه مسوولان وزارت علوم در کمیسیون آموزش مجلس حضور یافتند و درباره دلایل بازگشت دانشجویان ستاره‌دار به تحصیل توضیحاتی ارایه و نمایندگان را قانع کرده‌اند، گفت: بعد از اینکه دیدند در این زمینه نمی‌شود سنگ‌اندازی کرد، به سراغ عزل‌ونصب‌ها رفتند و در موضوع بورسیه‌ها متمرکز شدند که البته درباره عزل‌ونصب‌ها نیز پس از توضیحات وزیر علوم قانع شدند. نماینده مردم ایذه و باغ ملک گفت: اما پس از اینکه وزارت علوم بورسیه‌ها را غیرقانونی اعلام کرد، برخی از دوستان در مجلس برافروخته شدند و گفتند که وزارت علوم نباید در این زمینه که در گذشته این افراد با ضابطه یا رابطه بورسیه شده‌اند یا خیر، ورود پیدا می‌کرد، زیرا این موضوع در گذشته اتفاق افتاده و به اتمام رسیده است. او ادامه داد: در اسامی بورسیه‌های غیرقانونی، نام برخی نمایندگان نیز وجود دارد و همین موضوع باعث فشار و استیضاح علیه وزیر علوم شده است.

تلاش دولت برای جلوگیری از «ازدواج سرپرست با فرزندخوانده»

● **ایسنا:** شهریور سال گذشته بود که مجلس، قانون حمایت از کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست را تصویب کرد؛ قانونی که به موجب ماده ۲۶ آن، ازدواج سرپرست با فرزندخوانده ممنوع است؛ مگر آنکه دادگاه صالحه این پیوند را به نفع مصالح فرزندخوانده بداند. این قانون انتقادهای زیادی را برانگیخت. حال با گذشت ۱۰ ماه از تصویب آن معاون رییس‌جمهور در امور زنان و خانواده می‌گوید: لایحه حذف تبصره ماده ۲۶ قانون حمایت از کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست آماده شده و منتظر اعلام نظر سازمان بهزیستی هستیم. شهیندخت مولاوردی، با اعلام این خبر اظهارکرد: هنوز جواب درخواست استفتاء درباره ازدواج فرزندخوانده با سرپرست را از مراجع تقلید عظام دریافت نکرده ولی لایحه حذف ماده ۲۶ را آماده کرده‌ایم.

وی افزود: با سازمان بهزیستی نیز مکاتباتی انجام داده‌ایم و این سازمان برای مشارکت در ارایه لایحه به دولت اعلام آمادگی کرده است. در حال حاضر لایحه حذف ماده ۲۶ قانون حمایت از کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست آماده شده است و منتظر اعلام نظر سازمان بهزیستی هستیم. مولاوردی در پایان گفت: کار کارشناسی در ادارات زمان‌بر است با این حال در حال پیگیری برای دریافت نظر سازمان بهزیستی هستیم

پس از تایید خبر اعلام می‌شود:

موضع دولت درباره دستور شهرداری درباره زنان

● **ایلنا:** معاون امور زنان و خانواده ریاست‌جمهوری موضع‌گیری درباره دستور جدید شهرداری تهران به مدیران ارشد و میانی این نهاد، مبنی بر استفاده‌نکردن از کارمندان زن را منوط به تایید صحت این بخشنامه دانست. شهیندخت مولاوردی معاون رییس‌جمهور در امور زنان و خانواده خبر منتشرشده مبنی بر دستور شهرداری به استفاده‌نکردن از زنان کارمند در دفاتر مدیران ارشد و میانی این نهاد را تاییدشده ندانست و افزود: این مساله از سوی معاونت امور زنان و خانواده در حال پیگیری است. در روزهای اخیر خبری در رسانه‌ها مبنی بر دستور جدید شهرداری تهران به مدیران ارشد و میانی این سازمان در ارتباط با استفاده‌نکردن از کارمندان زن منتشر شده که واکنش‌های متفاوتی را در پی داشته است.

هفته آینده اوج گرمای تهران

● **ایسنا:** مدیر پیش‌بینی و هشدار سریع سازمان هواشناسی کشور از اوج‌گرفتن گرمای تابستان در هفته آینده خبر داد و گفت: هر ساله اوج گرمای تابستان از ۲۰تیر تا اواسط مرداد ادامه دارد. مهندس احمد وظیفه، افزود: همه‌ساله از ۲۰تیر تا اواسط مرداد حداکثر دمای هوای تهران به ۴۰ تا ۴۲درجه سانتیگراد بالای صفر می‌رسد که اوج گرمای تابستان است. وی ادامه داد: برای روز جمعه، شنبه و یکشنبه آینده دمای هوا به ۴۱ تا ۴۲درجه سانتیگراد بالای صفر خواهد رسید و به طور کلی هفته آینده گرم‌ترین هوا برای تهران پیش‌بینی می‌شود.

با خصوصی‌سازی پیش‌دبستانی

۶ ساله‌ها خانه‌نشین شدند

عکس: نیما نجف‌زاده

فهیمه‌سادات طباطبایی: اگر قرار باشد در سال‌های اخیر، در هر نقطه‌ای از آموزش‌وپرورش که مشکلاتی وجود دارد، سر بچرخانی و دنبال سرنخ آن بگردی بدون شک به نظام آموزشی جدید یا همان ۳-۳-۶ می‌رسی. از ضعف شدید محتوایی و اندیشه در کتاب‌های درسی گرفته تا کمبود کلاس و میز و نیمکت در مدارس، از بالا رفتن افت تحصیلی در دانش‌آموزان گرفته تا نبود معلم ابتدایی که در کلاس درس حاضر شود و حالا این بار معضل پیش‌دبستانی، که مسوولان آموزش‌وپرورش از ستاد تا صف آن را به محاق فراموشی سپرده و تنها سررشته امور را به بخش غیردولتی واگذار کرده‌اند و اینگونه خود را از مخمصه اتهام به بی‌فکری و عدم توجه به این دوره رهانیده‌اند. در سال ۸۹ که مقدمات نظام جدید آموزشی توسط مسوولان وقت فراهم می‌شد، قرار بود پیش‌دبستانی جای پیش دانشگاهی را بگیرد و این دوره به‌عنوان یکی از پایه‌های تحصیلی مهم خودش را در دل نظام آموزشی جای دهد، حتی حاجی‌بابایی، وزیر وقت آموزش‌وپرورش در همان سال، زنگ نوآموزان را با حضور پرشور عموپورنگ در یکی از مدارس تهران به صدا در آورد تا پیش از گذشته بر رسمیت و اهمیت این دوره بیفزاید اما شیپور تبلیغات برای الزامی‌شدن دوره پیش‌دبستانی خیلی زود خاموش شد و جایش را به پایه ششم ابتدایی داد. چطور و چگونه، هیچ‌وقت کسی متوجه این تغییر و چرخش سریع اهالی ساکن در ساختمان شهید رجایی نشد.

حالا مسوولان آموزش‌وپرورش دولت یازدهم مانده‌اند و خروارها مشکلاتی که نظام آموزشی جدید بر سر مدارس آورده و در کنار همه آنها برای پیش‌دبستانی‌ها. حتی اگر در این دوره، دفتر پیش‌دبستانی در وزارتخانه احیا شده باشد، آنها نه توانایی استخدام مربیان پیش‌دبستانی را که هر روز جلوی مجلس تجمع می‌کنند، دارند و نه امکان برگزاری این پایه تحصیلی مهم را که در سند تحول بنیادین و مصوبه شورایعالی آموزش‌وپرورش بر آن تاکید فراوان شده است.

سطح پوشش پیش‌دبستانی به ۶ درصد رسید

آنطور که وزارت آموزش‌وپرورش در آمار رسمی خود اعلام کرده: «در سال تحصیلی گذشته سطح پوشش پیش‌دبستانی در مناطق شهری از ۵۰ به ۳۶درصد و در مناطق روستایی از ۲۶ به شش‌درصد کاهش‌یافته» که این زنگ خطری برای مسوولان دوره ابتدایی به‌ویژه در مناطق دو زبانه است چرا که بیشترین مشکل را کودکان این مناطق در بدو ورود به مدرسه دارند و از همین جهت نیازمند شرکت در پیش‌دبستانی هستند.

اما علت به‌حاشیه‌رفتن دوره پیش‌دبستانی در سال‌های اخیر چیست؟ شقایق کیهانی، کارشناس‌ارشد و مربی دوره پیش‌دبستانی در این‌باره می‌گوید: «اجرای نظام ۳-۳-۶ متهم ردیف اول کناره‌گیری دوره پیش‌دبستانی در مقاطع تحصیلی است چراکه قبلا مدیران مدارس ابتدایی دولتی اجازه داشتند با اخذ مجوز از آموزش‌وپرورش اقدام به برگزاری این دوره در یک کلاس درس خالی و با استخدام یک نیروی غیررسمی کنند اما وقتی پایه ششم شکل گرفت دیگر فضایی برای پیش‌دبستانی که نماند هیچ، خودشان هم با کمبود فضا و نیروی انسانی مواجه هستند و کار حتی به برگزاری کلاس‌های رسمی در کانکس و استفاده از نیروهای بازنشسته کشید.» کیهانی با بیان اینکه دانش‌آموزانی که دوره پیش‌دبستانی را گذرانده‌اند، عملا در کلاس درس قوی‌تر از سایر دوستان خود ظاهر می‌شوند، ادامه داد: این یک اصل ثابت شده است و تمام متولیان آموزش‌وپرورش بر آن تاکید می‌کنند اما به‌دلیل کمبود فضا، بودجه و نیروی انسانی توانایی اجرای آن را ندارند ضمن اینکه اراده‌ای برای بهبود این وضعیت هم نیست.

> **آنطور که وزارت آموزش‌وپرورش در آمار رسمی خود اعلام کرده: «در سال تحصیلی گذشته سطح پوشش پیش‌دبستانی در مناطق شهری از ۵۰ به ۳۶درصد و در مناطق روستایی از ۲۶ به شش‌درصد کاهش‌یافته» که این زنگ خطری برای مسوولان دوره ابتدایی به‌ویژه در مناطق دو زبانه است**

قوانین ویترینی

در سال ۱۳۷۷، شورایعالی انقلاب فرهنگی تمامی امور دوره پیش‌دبستانی را به شورایعالی آموزش‌وپرورش واگذار کرد. این شورا هم در سال ۱۳۸۲ با تصویب اساسنامه دوره پیش‌دبستانی، این دوره را از یک‌سال به دوسال توسعه داد و پیش‌دبستانی را به عنوان دوره‌ای دوساله برای کودکان چهارسال تمام و پنج‌سال تمام تعریف کرد. این قانون هیچ‌گاه به‌دلیل تعریف‌نشدن زیرساخت‌های مناسب اجرایی نشد. همچنین فصل ششم سند تحول بنیادین در قسمت راهکارها، تعمیم دوره پیش‌دبستانی به‌خصوص در مناطق محروم را وظیفه آموزش وپرورش می‌داند: «تعمیم دوره پیش‌دبستانی به‌ویژه در مناطق محروم و نیازمند، حتی‌الامکان با مشارکت بخش غیردولتی با تاکید بر آموزش‌های قرآنی و تربیت‌بدنی و اجتماعی.» این قانون هم توان اجرایی کمی را داراست چرا که هیچ بخش غیردولتی تمایل سرمایه‌گذاری در مناطق محروم را ندارد. رخساره فضلی، مدیرکل دفتر پیش‌دبستانی وزارت آموزش‌وپرورش در این‌باره به «شرق» گفت: ما برای بهبود وضعیت پیش‌دبستانی‌ها، شیوه‌نامه‌ای را در چند روزه آینده ابلاغ خواهیم کرد که امیدواریم راهگشا باشد. یکی از آرزوهای ما این است که بتوانیم پوشش دوره پیش‌دبستانی را افزایش دهیم. او درباره وضعیت پیش‌دبستانی در مناطق محروم نیز افزود: همچنین طبق این شیوه‌نامه مدارس در برخی از مناطق محروم می‌توانند دوره پیش‌دبستانی را برگزار کنند ضمن اینکه به آنها مجوز به‌کارگیری نیروی انسانی به شکل محدود داده می‌شود. به اینگونه امسال دوره پیش‌دبستانی در این مناطق از حمایت دولت بهره‌مند می‌شوند. اما فضلی معتقد است هنوز کمبودهای زیادی درباره دوره پیش‌دبستانی وجود دارد که باید برای آن برنامه‌ریزی کرد.

شهریه یک تا ۸میلیونی پیش‌دبستانی‌ها

با این وجود، مراکز غیردولتی زیادی در استان‌ها هستند که علاقه‌مند جذب والدین سرگردان نوآموزان شش‌ساله هستند؛ مراکزی که در کمبود مراکز پیش‌دبستانی وابسته به مدارس دولتی جولانگاه خوبی یافته و شهریه‌های گزافی را از والدین دریافت می‌کنند. مسعود ثقفی، سخنگوی آموزش‌وپرورش شهر تهران درباره شهریه پیش‌دبستانی‌ها در سال تحصیلی آینده به خبرنگار «شرق» گفت: کمترین شهریه پیش‌دبستانی‌ها مربوط به منطقه ۱۸ با یک‌میلیون و ۲۰۰هزارتومان و بیشترین آن مربوط به منطقه سه‌تهران با سه‌میلیون و ۲۰۰هزارتومان است که البته هزینه سرویس، ناهار و سایر کلاس‌های فوق‌برنامه جداست و به همین دلیل ممکن است شهریه یک پیش‌دبستانی در مرکزی به هشت‌میلیون هم رسیده باشد.

با این توصیفات چند درصد از والدین نوآموزان توانایی ثبت‌نام فرزندانشان در دوره پیش‌دبستانی را دارند و آیا با این روند برنامه‌ریزی برای پیش‌دبستانی‌ها می‌توان به ارتقای آمار ورودی‌ها به این دوره که در سال‌های اخیر به‌شدت کاهش یافته، امید داشت؟ تکلیف کودکانی که در مناطق دوزبانه هستند و باید در ورودشان به مدرسه با الفبای فارسی آشنا شوند، چه‌می‌شود.

معاون گردشگری کشور خبر داد

هفته گردشگری، روز گردشگری می‌شود

شرق: سازمان میراث فرهنگی از مهرماه امسال به‌جای هفته گردشگری تنها روز گردشگری را برگزار خواهد کرد. پنجم مهر برابر با روز جهانی گردشگری است، با این حال این مناسبت هرساله در ایران به‌صورت هفته گردشگری برگزار می‌شد، اما آنگونه که روز گذشته معاون گردشگری کشور در یک نشست خبری اعلام کرد این مناسبت از امسال تنها در همان یک روز برگزار می‌شود.

مرتضی رحمانی‌موحد با اعلام این خبر، از جشنواره‌ای خبر داد که به بهانه روز جهانی جهانگردی با هدف جلب مشارکت ملی و دریافت ایده‌ها و طرح‌های نو در گردشگری قرار است برگزار شود. نام این جشنواره مشارکت ملی گردشگری است و به تعبیر این مقام دولتی قرار است بهانه‌ای برای تجمع، همدلی و هم‌افزایی همه خانواده گردشگری شود. او همچنین به برخی ابعاد این جشنواره که شامل اشتغال، امنیت، جوامع محلی، اقتصاد، جوانان و خانواده می‌شود، اشاره کرد و گفت: رویکرد اصلی این جشنواره اقتصاد و فرهنگ است و ۲۲ محور برای آن در نظر گرفته شده است تا ایده‌های نو در موضوع‌های نرم‌افزاری، تبلیغات و ارتقای کیفی خدمات جمع‌آوری شود. به گفته او، این آثار در نمایشگاه پایانی ارایه و در کتاب جشنواره نیز چاپ می‌شوند. همچنین از برگزیدگان این جشنواره در روز جهانی جهانگردی تقدیر خواهد شد.

وی درباره سطح مشارکت سازمان‌ها، وزارتخانه‌ها و نهادهایی که لوگوی آنها در پوستر جشنواره دیده می‌شود، با توجه به پیشینه همکاری این بخش‌ها با حوزه گردشگری که معمولا به همین جشنواره‌ها و همایش‌ها محدود شده است، گفت: برای تغییر این سطح همکاری، با اعضای ستاد هماهنگی خدمات سفر و برخی دستگاه‌های همکار جلساتی داشتیم و یکی از دلگرمی‌هایی که ایجاد شد، نحوه تعامل و اعلام آمادگی آنها برای حمایت و پشتیبانی از کار بود.

وی اظهار کرد: همه سازمان‌ها و نهادها به‌صورت موثر و حقیقی اعلام کردند که از همه ظرفیت‌های خود، به‌شکل پویا استفاده می‌کنند. معاون گردشگری همچنین در پاسخ به پرسش دیگری مبنی بر اینکه چرا امسال بزرگداشت روز جهانی جهانگردی در ایران به یک روز و یک جشنواره محدود شده است، توضیح داد: این جشنواره با برنامه‌های روز جهانی جهانگردی تفاوت می‌کند. قطعا در برنامه روز جهانی امسال، تغییراتی ایجاد خواهد شد و بزرگداشت آن در یک روز، جدی‌ترین تغییر امسال است.

وی ادامه داد: یک آسیب‌شناسی از عملکرد گذشته درباره روز جهانی جهانگردی داشتیم که دو اشکال وارد شد؛ یکی در اشتراک همه بخش‌ها و استان‌ها در برگزاری این رویداد بود و دیگری خستگی ناشی از استمرار برنامه این مناسبت در طول یک هفته؛ بنابراین قرار است شرایط گذشته را منظم کنیم.

او همچنین گفت: کل رویدادهای ما در طول سال، ۶۲ رویداد در ۳۱ استان خواهد بود که در اجرا، برخلاف گذشته، اشتراکی وجود نخواهد داشت و از تمام ظرفیت استان‌ها برای معرفی و نمایش رویدادهای محلی که سبب جذب گردشگر می‌شود، استفاده می‌کنیم؛ اما قرار نیست در روز جهانی، این اتفاق رخ دهد.

رحمانی‌موحد در پاسخ به اعتراض برخی خبرنگاران مبنی بر اینکه ظاهرا در روز جهانی جهانگردی قرار نیست اتفاق خاصی رخ دهد یا صرفا مشارکت مردمی و شادی‌هایی که در برنامه‌های آن روز اتفاق می‌افتد، حذف خواهد شد، گفت: روز جهانی بهانه‌ای برای پاسداشت است؛ ولی قرار نیست اتفاقی که در آن روز مثلا در آلمان رخ می‌دهد، اینجا هم بیفتد. قرار است یک رویکرد ملی داشته باشیم و این موضوع، بهترین فرصت برای اهتمام ملی به‌منظور کسب مشارکت و ایده‌های مردم است.

وی سپس بیان کرد: برای روز جهانی، تنوعی از اقدامات را خواهیم داشت که در آینده اعلام می‌شود؛ اما قطعا براساس یک تجربه جهانی برای بزرگداشت یک روز جهانی، یک هفته را در نظر نگرفته‌ایم. شما می‌خواهید یک عادت نهادینه شود، ولی این عادت آسیب‌هایی داشته است. مدت زمان دریافت آثار برای جشنواره مشارکت ملی گردشگری، ۳۱ مرداد تعیین شده، داوری‌ها در شهریورماه انجام خواهد شد که البته معاونت گردشگری هنوز داورها را مشخص نکرده است. برگزیدگان آثار نیز در روز جهانی جهانگردی (پنجم مهر) تقدیر خواهند شد.

با حکم مسعود سلطانی‌فر

بهشتی، رییس پژوهشگاه میراث‌فرهنگی شد

سیدمحمد بهشتی، مدیر اسبق سازمان میراث‌فرهنگی با حکم سلطانی‌فر، رییس سازمان میراث‌فرهنگی ریاست پژوهشگاه میراث‌فرهنگی را برعهده گرفت. بهشتی خود در گفت‌وگویی با «شرق» از پذیرش این حکم خبر داد و گفت پیش از این برای رفتن به پژوهشگاه با من صحبت‌هایی شده بود و در مجموع تصمیم گرفتم این حکم را بپذیرم، او ابراز امیدواری کرد در این سمت بتواند اقدامات مثمرثمری برای وضعیت میراث فرهنگی کشور انجام دهد.

بهشتی در آغازین روزهای دولت یازدهم یکی از گزینه‌هایی بود که بسیاری انتخاب او را برای ریاست این سازمان انتظار می‌کشیدند و از سوی خیلی‌ها هم به روحانی معرفی و پیشنهاد شده بود، با این حال خود او این سمت را نپذیرفت. بهشتی همان‌موقع در گفت‌وگویی با «شرق» گفته بود: «ساختار سازمان در مدت هشت‌سال دولت‌های نهم و دهم بیشترین آسیب‌ها و ضربه‌ها را متحمل شده، بر اساس اطلاعاتی که دارم، تقریبا هیچ‌چیز، هیچ‌جا و هیچ شخصی در این هشت‌سال در سازمان از آسیب مصون نماند، انگار که آقایان ذره‌بین برداشته بودند و به هرجایی که آسیب ندیده بود بالاخره یک آسیبی وارد کردند. به نظر می‌رسد قصد و غرضی برای این کار وجود داشت، البته من امیدوارم اینطور نبوده باشد، اما وقتی آدم می‌بیند که همه‌چیز آسیب دیده این تصور به ذهن متبادر می‌شود.» او همچنین درباره اینکه کدام بخش از سه‌گانه میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی در این مدت بیشترین هزینه را داده نیز گفته بود: «به نظر من حوزه میراث‌فرهنگی بیشترین ضربه را متحمل شد، چون آسیب‌ها در این بخش غیرقابل‌بازگشت و جبران‌ناپذیر است. مثلا اگر یک محوطه یا بافت تاریخی تخریب شد دیگر نمی‌شود آن را به‌راحتی بازگرداند. اما در حوزه گردشگری یا صنایع‌دستی اگر آسیبی وارد شده حداقل می‌شود با مدیریت درست آن را اصلاح کرد. از این جهت خسارت‌های میراث فرهنگی، بسیار سنگین‌بود.»

بهشتی در این مدت مشاور رییس سازمان بود و از روز گذشته طی حکمی از سوی رییس سازمان میراث‌فرهنگی، مدیریت پژوهشگاه میراث‌فرهنگی را برعهده گرفت. قبل از او جلیل گلشن مسوولیت این بخش از سازمان میراث‌فرهنگی را برعهده داشت. با این انتصاب، گلشن به‌عنوان مشاور رییس سازمان میراث فرهنگی در امور ایثارگران فعالیت خود را در این سازمان ادامه می‌دهد.

در بخشی از حکم سلطانی‌فر برای بهشتی آمده است: «نظر به تعهد، تخصص و تجربیات ارزشمند جنابعالی، به موجب این حکم به‌عنوان رییس پژوهشگاه میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری منصوب می‌شوید. انتظار دارد با برنامه‌ریزی دقیق و سازماندهی مناسب و بهره‌گیری از توان تخصصی کارشناسان و صاحبنظران در اعتلای فعالیت‌های پژوهشی و فرهنگی و ایجاد نشاط علمی در میان پژوهشگران و کارشناسان پژوهشگاه اهتمام شایسته به عمل آید.»

سیدمحمد بهشتی‌شیرازی (متولد ۱۳۳۰، تهران) رییس ایکوم ایران است. او پیش از این رییس سازمان میراث‌فرهنگی، مدیر جشنواره فجر و مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی و مشاور ارشد سازمان میراث فرهنگی بوده است. در کارنامه فعالیت‌های اجرایی او معاونت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز دیده می‌شود. وی دارای کارشناسی‌ارشد مهندسی معماری از دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهیدبهشتی و عضو پیوسته فرهنگستان هنر است. در دولت هفتم و از سال ۱۳۷۶ قدم به سازمان میراث‌فرهنگی گذاشت و با عنوان معاون وزیر و رییس سازمان، خدمت در عرصه فرهنگ را تداوم بخشید. تاسیس پژوهشگاه میراث، آغاز روند ثبت جهانی آثار و ایجاد تغییر نگرش نسبت به مقوله میراث‌فرهنگی مهم‌ترین تبعات دوران هفت‌ساله حضور او در آن بخش بود. سیدمحمد بهشتی عضو پیوسته فرهنگستان هنر است و از سال ۱۳۸۵ در قالب مدیریت دانشنامه تاریخ معماری و شهرسازی ایران‌زمین توانش را صرف تدوین اثری جامع درباره سنت معماری و شهرسازی ایران کرده است. از جمله دیگر آثار بهشتی در حوزه میراث فرهنگی همچنین می‌توان به این موارد اشاره کرد: تاویل معماری مسجد به‌عنوان مکان معراج مومنین، کنگره اول تاریخ معماری و شهرسازی ایران - ظاهر و باطن معماری، کنگره دوم تاریخ معماری و شهرسازی ایران - معماری چیست - شهر از منظر حیات مدنی - غزل باغ ایرانی - هنر باززنده‌سازی - دین از منظر فرهنگ ایرانی - ما باید دوباره «اهل» سرزمین‌مان شویم.

یادداشت

کشاورزی و آبیاری با فاضلاب:

دو روی یک سکه

سیدحمید احمدی*

● ظاهرا چندروزی است که سروصدای بحران و کمبود آب تا حدی خوابیده و هم مسوولان و هم مردم به این قافله پیوسته‌اند که بحران آب وجود دارد و به این راحتی‌ها هم نمی‌شود از این بحران خارج شد. با این حال چندروزی است که در منابع مختلف سخن از آبیاری سبزیجات تولیدشده در اراضی جنوب‌تهران با فاضلاب خام است که بنا بر یکسری اعداد و ارقام منتشرشده بیش از ۳۰درصد اراضی را تشکیل می‌دهد. مسلما بر هیچ‌کس پوشیده نیست که بحث آبیاری سبزیجات فقط مختص به شهر تهران نیست و در سایر شهرهای کشور مانند شیراز و اهواز نیز این معضل اجتماعی وجود دارد و متاسفانه سازمان‌ها و اداره‌جات ذی‌ربط نیز در این زمینه یا کم‌کاری می‌کنند یا بازوی اجرایی قوی برای جلوگیری از این ظلم فاحش و نقض حقوق شهروندی سایر شهروندانی که از این سبزیجات استفاده می‌کنند ندارند. اینکه چرا و چگونه کار به جایی کشیده شده که در قرن۲۱ که قرن ظهور انواع تکنولوژی‌ها و انواع علوم‌پزشکی و تدوین اصول نوین بهداشت برای بهترزیستن افراد به انفجار رسیده است، هنوز از فاضلاب خام در ایران استفاده می‌شود در حوصله این مقاله نیست! اما نمی‌توان کتمان کرد که به سبب بروز خشکسالی و کمبود منابع آب‌شیرین هنوز در ایران از فاضلاب خام شهری به‌طور مستقیم در اراضی تحت کشاورزی استفاده می‌شود و این حقیقت چه خطرات زیادی برای سلامتی جامعه در پی دارد. با این حال ذکر یک نکته خالی از لطف نیست که این موضوع سالیان سال است جلو چشم مسوولان شهری و استانی است اما ظاهرا فقط گوی را در زمین یکدیگر می‌اندازند و دریغ از اندکی همت برای نابودی یا اصلاح این گوی‌های آلوده و مهلک. به‌عنوان مثال در آخرین اظهارنظر گویا رییس ستاد محیط‌زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران، از سازمان آب و فاضلاب درخواست کرده در کوتاه‌ترین زمان ممکن به این موضوع رسیدگی کند. اما جان این کلام در مفهوم «کوتاه‌ترین زمان ممکن» است که شواهد نشان می‌دهد غیرقابل‌دستیابی است!

اما خوشبختانه روی دیگر سکه استفاده از فاضلاب شهری به‌گونه‌ای است که حتی نشان می‌دهد استفاده از فاضلاب تصفیه‌شده و پتانسیل‌های بالای آن برای کشاورزی یکی از راه‌حل‌های مواجهه با بحران آبی در کشورهای خشک و نیمه‌خشک مانند ایران است. باوجود اینکه هنوز در ایران از فاضلاب‌های خام به صورت مستقیم استفاده می‌شود، بسیاری از کشورهای جهان از جمله ایتالیا، یونان، اسپانیا، آمریکا، تونس، مراکش، قبرس، اردن، فرانسه، استرالیا، مصر، عربستان و قطر که با بحران یا علایم کمبود آب مواجه شده‌اند از فاضلاب تصفیه‌شده برای اراضی زراعی و باغی (درختان زیتون) استفاده می‌کنند و به این ترتیب هم بار کمتری به منابع آب‌شیرین وارد می‌کنند و هم از آب برگشتی از مصارف شهری به بهترین گونه استفاده می‌کنند. همچنین یکی دیگر از موارد مثبت استفاده از فاضلاب تصفیه شده این است که فاضلاب به علت غنی‌بودن از مواد غذایی مانند نیتروژن و فسفر که از عناصر غذایی و ضروری برای رشد گیاهان هستند باعث می‌شود که از کودهای شیمیایی کمتر استفاده شود که به نوبه خود هم بار اقتصادی و هم بار ریسک آلودگی زیست‌محیطی را کاهش می‌دهند.

نکته مهم این است که این کشورها با درک صحیح از بحران آب در قرن حاضر خود را برای مواجهه با آن آماده کرده‌اند و ضمن بررسی راهکارهای مختلف جمع‌آوری فاضلاب و تصفیه مناسب آنها برای کشاورزی، اصول مدیریتی را نیز درپیش گرفته‌اند. به‌عنوان مثال در اغلب موارد فوق از سیستم‌های آبیاری قطره‌ای برای آبیاری با فاضلاب تصفیه‌شده استفاده می‌کنند که این نیز باعث می‌شود هم آب به‌درستی در اختیار گیاه قرار گیرد و هم از آلودگی محیط‌زیست جلوگیری شود. بی‌شک استفاده از فاضلاب تصفیه شده در ایران برای مصارف کشاورزی هم فشار واردشده بر منابع آب‌شیرین را بسیار کمتر می‌کند و هم باعث می‌شود که فاضلاب خام که انواع ریسک‌های بالای آلودگی زیست‌محیطی را نیز در بر دارد در محیط و اراضی پایین‌دست شهرهای بزرگی مثل تهران، شیراز و اهواز که اتفاقا سابقه طولانی در استفاده از فاضلاب برای آبیاری دارند، رها نشود. به هر حال فاضلاب به خودی خود تهدیدی به‌شمار نمی‌رود و حتی می‌توان در صورت استفاده صحیح و در شرایط تحدید منابع آب تهدید زیست‌محیطی آن را تبدیل به فرصت کنیم. بی‌شک ایران در ابتدای این مسیر قرار دارد و می‌طلبد که سازمان‌های اجرایی ذی‌ربط، شورایعالی علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین وزارتخانه‌هایی مانند نیرو، جهاد کشاورزی و علوم، تحقیقات و فناوری با در نظرگرفتن اولویت بهره‌برداری از فاضلاب‌های تصفیه‌شده زمینه ایجاد تحقیقات گسترده در این زمینه را با اختصاص بودجه‌های پژوهشی مناسب هموار کنند.

***دکترای آبیاری و حفاظت آب**

قابل توجه مودیان محترم مالیاتی: آخرین مهلت ارائه اظهارنامه الکترونیکی از طریق سامانه www.TAX.gov.ir حداکثر تا پایان تیرماه سالجاری می باشد.

۱۸۲۲ مرکز ارتباط مردمی سازمان امور مالیاتی کشور

مرکز پاسخگویی فنی: ۳۵۰۸۷

روابط عمومی سازمان امور مالیاتی کشور

سازمان امور مالیاتی کشور

م/الف ۸۰۸